

Det talte ord gælder.

Talepunkter til brug ved forsvarsministerens åbne samråd vedrørende implementering af veteranpolitik

[Spørgsmål R: Vil ministeren redegøre for ministeriets planer for implementering og finansiering af initiativerne i Regeringens Veteranpolitik "Anerkendelse og Støtte, der handler om at støtte fysisk og psykisk sårede soldater?]

Jeg har valgt at tolke spørgsmålet bredt og vil derfor berøre de fleste af veteranpolitikkenes initiativer i min gennemgang.

Det overordnede formål med de planlagte initiativer er at forberede veteranerne så godt som muligt, før de sendes ud. Og at give veteranerne en værdig modtagelse, når de kommer hjem igen.

Vi vil desuden sikre, at veteranernes pårørende bliver støttet under hele forløbet, og at veteraner bliver anerkendt for den meget vigtige indsats, de har ydet for den danske stat.

Endelig er det målet, at samfundet gennem en helhedsorienteret indsats giver en hurtig, relevant, koordineret og respektfuld behandling af de veteraner, der er blevet såret fysisk eller psykisk i international tjeneste.

Veteranpolitikken består af 19 planlagte konkrete initiativer. De fleste initiativer hører under Forsvarsministeriets område. Dem gennemgår jeg først. Derefter vil jeg fortælle om de initiativer, som involverer andre ministerområder, inden jeg til sidst orienterer om finansieringen.

Det er Forsvarskommandoen, der varetager den konkrete implementering af de initiativer, som hører under Forsvarsministeriets område.

Forsvarskommandoen bistår i arbejdet af en følgegruppe, der består af repræsentanter fra interesse- og personaleorganisationer. Herudover følges arbejdet af en styregruppe med deltagelse af Forsvarsministeriet og relevante myndigheder inden for forsvaret.

Jeg skal understrege, at forsvaret fortsat er i færd med at konsolidere og validere det grundlag, der er udarbejdet for initiativerne. Der kan derfor fortsat forekomme justeringer.

Et af de mest synlige initiativer er, at vi opretter et veterancenter. Her bliver de resurser, forsvaret har på veteranområdet, samlet – det gælder fx uddannelsesvejledere, psykologer og socialrådgivere. Med oprettelsen af veterancenteret bliver der i fremtiden én indgang for alle henvendelser om veteraner og ét telefonnummer, som er tilgængeligt døgnet rundt alle ugens dage.

Veterancenteret skal give en helhedsorienteret støtte. Det kan være nødvendigt med en bred tilgang, hvis en veteran fx har både sociale og psykiske vanskeligheder. Centret skal også hjælpe til, hvis en veterans problemer involverer hjemkommunen eller går på tværs af flere offentlige myndigheder.

I tilknytning til veterancenteret opretter vi et såkaldt videncenter, der skal medvirke til at give en større indsigt i veteranernes forhold. Gennem øget viden kan vi kvalificere indsatsen for veteranerne – og deres pårørende.

Videncenteret skal fx gennemføre en undersøgelse af, hvordan udsendelsen påvirker partner og børn. Det vil i den forbindelse blive vurderet, om den nuværende indsats i forhold til de pårørende matcher behovene, eller om indsatsen over for de pårørende bør styrkes.

Undersøgelsen er allerede i gang, og forsvarret forventer at være færdig til efteråret 2011.

Endelig vil der i veterancenteret blive oprettet et veteransekretariat. Sekretariatet skal støtte koordineringen af de opgaver, der går på tværs af forsvarret, faglige og frivillige organisationer, private initiativer, fonde m.m.

Forsvarets Veterancenter bliver etableret som en selvstændig myndighed under Forsvarskommandoen. Og det er i regi af veterancentret, at forsvarrets indsats på veteranområdet fremover vil blive drevet.

Forsvarets Veterancenter bliver dermed den entydige indgang til forsvarrets aktiviteter på veteranområdet – for veteranerne, deres pårørende, de frivillige kræfter og de faglige organisationer samt eksterne samarbejdspartnere og aktører herunder den øvrige offentlige sektor.

Forsvarets Veterancenter er planlagt etableret i efteråret 2011 – omkring 1. oktober. Indtil da bliver veteranområdet fortsat varetaget af Forsvarets Personeltjeneste.

I forhold til vores ønske om at forberede vores soldater har vi valgt at styrke udvælgelsen inden udsendelse. Det gælder for de soldater, der tegner en reaktionsstyrkekontrakt med forsvaret med henblik på udsendelse i internationale operationer. Og det gælder også vores fastansatte, hvad enten de skal udsendes for første gang, eller de har været udsendt før.

Initiativet vil styrke og videreudvikle den udvælgelse, der allerede foregår, så vi så vidt muligt undgår at udsende medarbejdere, der på udsendelsestidspunktet ikke har den fornødne psykiske ballast til at bearbejde belastningerne.

Initiativet er planlagt implementeret senest 1. oktober 2011.

I forhold til vores ønske om at støtte veteraner, der fx har sociale eller psykiske vanskeligheder, indeholder politiken en række initiativer.

Veterancentret skal som sagt støtte de veteraner, der har behov for en helhedsorienteret indsats. Indsatsen skal koordineres fx med kommunerne.

Derfor vil forsvaret i regi af veterancenteret tilbyde undervisning målrettet kommunale sagsbehandlere og distriktpsykiatriens medarbejdere om veteraner og deres forhold. Samtidig vil forsvaret etablere en digital indgang til samling af eksempler på god praksis på området, som kommunernes jobcentre, distriktpsykiatrien m.v. kan trække på.

Initiativet er planlagt implementeret i efteråret 2011.

Psykisk sårede veteraner kan have en modstand mod at spørge efter støtte. Som konsekvens af veteranpolitikken vil veteraner derfor i højere grad end tidligere blive op søgt og tilbudt hjælp. Forsvaret styrker altså den opfølgende indsats over for tidligere ansatte veteraner. Veteraner kontaktes allerede nu seks måneder efter hjemkomsten. Fremover vil den tidligere ansatte veteran blive kontaktet yderligere tre gange over en otte årig periode.

Dermed sikrer vi, at kontakten til veteranerne bliver vedligeholdt inden for de første år efter overgangen til det civile liv.

Initiativet forventes implementeret senest. 1. juni 2011.

Veteranpolitikken handler også om at gøre det nemmere at få hjælp. Vi fordobler derfor den tilstedeværelse, som forsvarets psykologer allerede har ude i landet. Socialrådgiverne er også i færd med at udvikle et samarbejde med veteranhjemmene og KFUM Soldaterhjem omkring kontinguerlige besøg.

Initiativet er planlagt implementeret i løbet af foråret.

Et andet initiativ, der skal støtte veteraner med psykiske vanskeligheder, er at forbedre kammerat – og kollega-støtten. Indsatsen tager afsæt i den såkaldte RITS® - uddannelse [RITS ® er en forkortelse for "Rekonstruktion og Integration af Traumatisk Stress"], som er en metode til stress og krisebearbejdning. Kammeratstøtten bliver forbedret ved, at elementer af den missionsorienterede uddannelse kvalificeres i forhold til orientering om – og træning i kammeratstøtte.

Og så indfører forsåret elementer i de generelle uddannelser, som øger kendskabet til principperne i kollega- og kammeratstøtte.

Initiativet er planlagt implementeret i efteråret 2011.

Det har været efterspurgt, at veteraner skal kunne få hjælp på alle tider af døgnet. Som nævnt bliver der med oprettelsen af Forsvarets Veterancenter i fremtiden én indgang for alle henvendelser om veteraner og ét telefonnummer, som er tilgængeligt døgnet rundt alle ugens dage. Inden for daglig arbejdstid vil et indgående opkald kunne blive besvaret af bredt udsnit af personer med viden inden for specifikke områder. Uden for arbejdstid, i weekends og på helligdage vil telefonen blive passet af socialrådgivere.

Initiativet bliver implementeret i løbet af foråret.

Forsvaret opretter også en internetportal, som samler de allerede eksisterende hjemmesider "Pårørendeportalen", "Soldaterportalen", "Forsvarets Psykologer" og "Forsvarets Socialrådgivere" under ét.

Portalen vil være indgangen til web-baseret information, råd, vejledning og støtte. Portalen henvender sig til alle målgrupper.

Portalen er planlagt oprettet pr. 1. maj 2011.

Det er regeringens holdning, at psykisk sårede skal anerkendes på lige fod med fysisk sårede. Derfor justerer vi bestemmelsesgrundlaget for tildeling af Forsvarets Medalje for Sårede i tjenesten, så medaljen kommer til at omfatte såvel fysisk som psykisk sårede veteraner.

Det forventes, at bestemmelsesgrundlaget er på plads 1. maj 2011.

Veteranpolitikken har selvfølgelig også fokus på at støtte fysisk sårede veteraner. Fx vil veteraner med amputationer, der vil kunne få glæde af en sportsprotese eller en sportskørestol – få tilbudt en sådan med livslang vedligeholdelse og eventuel genanskaffelse.

Initiativet er planlagt implementeret i løbet af foråret 2011.

Veteranpolitikken indeholder også konkrete initiativer, der medvirker til at anerkende indsatsen – for alle veteranerne.

Efter international tjeneste vil konstabler og sergenter få et kompetencekort, som beskriver veteranens kompetencer. Det kan gøre nytte, når vores medarbejdere forlader forsvaret for at gå ind i uddannelsessystemet eller overgå til det civile arbejdsmarked.

Initiativet er planlagt implementeret i løbet af sommeren. Et andet element i anerkendelsen af veteraners indsats, er, at der vil blive udstedt et veterankort ved hjemkomst fra mission. Kortet dokumenterer indsatsen og status som veteran.

Veterankortet er planlagt implementeret pr. 1. juni 2011.

Jeg har nu redegjort for planerne for implementeringen af veteranpolitikens initiativer inden for Forsvarsministeriets ressort.

Det er klart, at forsvaret som arbejdsgiver har et særligt ansvar over for veteranerne.

Men resten af samfundet har også et ansvar for, at veteraner får den bedst mulige støtte, når de har behov for det. Et væsentligt formål med veteranpolitikken er netop at koordinere tiltag på tværs af stat, region og kommune.

Der er fire initiativer, som involverer andre ministerområder. Jeg er orienteret om, at arbejdet også her er i god gænge.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er – bortset fra sportsproteserne – ansvarlig for udmøntning af den styrkede indsats for fysisk sårede og en styrket behandling af de psykisk sårede veteraner.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at Region Hovedstaden og Rigshospitalet er ved at udarbejde et forslag til, hvordan genoptræningsfunktionen på Rigshospitalet kan styrkes yderligere. Forslaget forventes klar medio april.

Som en del af veteranpolitikken er der taget initiativ til, at der i sygehusvæsenet udvikles og etableres højt specialiseret tilbud målrettet patienter med psykiatriske lidelser, primært svær posttraumatisk belastningsreaktion på baggrund af tjenestereleterede belastninger i relation til udsendelse.

Behandling af PTSD hos veteraner og anbefalinger for fremtidig planlægning i sundhedsvæsenet er beskrevet i en rapport, der er udgivet af Sundhedsstyrelsen i december 2010.

Implementeringen af Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra 2010 er i fuld gang, og Indenrigs- og Sundhedsministeriet forventer, at den vil være fuldført relativt hurtigt.

Beskæftigelsesministeriet er ansvarlig for undersøgelsen af området vedrørende de vejledende ménprocenter efter psykiske skader for veteraner og andre.

Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at der har været nedsat en arbejdsgruppe under Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdsgruppen har fået både ekstern lægelig bistand fra Ankestyrelsen og Dansk Psykiatrisk Selskab og intern lægelig bistand til at vurdere, om der var grundlag for at forhøje satserne for erstatning for varigt mén efter psykiske skader. Arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde og resultatet af arbejdet analyseres i øjeblikket.

Arbejdsskadestyrelsen forventer, at resultatet af arbejdsgruppens arbejde kan offentliggøres i foråret 2011.

Socialministeriet er ansvarligt for, at veteraner bliver en del af målgruppen for Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsfunktion – benævnt VISO.

Socialministeriet har oplyst, at VISO kan bidrage med vejledende specialrådgivning og udredning af problemstillinger vedrørende veteraner til kommuner, borgere og specialinstitutioner. VISO skal sikre, at en veteran med et specielt behov mødes med den højeste ekspertise uanset hvor i landet veteranen bor. VISO vil på den måde kunne hjælpe kommunerne med at forbedre deres specialrådgivning, indsats og tilbud til veteranerne.

VISO har siden oktober 2010 orienteret kommunerne om det nye initiativ og om kommunernes mulighed for at få rådgivning og udredning vedrørende veteraner

VISOs specifikke initiativer i forbindelse med implementeringen af veteranpolitikken er planlagt iværksat i løbet af 2011.

I samarbejde med Undervisningsministeriet er der taget initiativ til, at uddannelsessteder og Ungdommens uddannelsesvejledning bliver informeret om de kompetencer, som veteraner opnår i forbindelse med uddannelsen og udstationeringen. Formålet er at sikre, at veteranerne får størst muligt udbytte af deres kompetencer i forbindelse med videre uddannelse. Samtidig styrker vi grundlaget for, at veteranerne får bedst mulig vejledning i forbindelse med valg af ungdomsuddannelse.

Undervisningsministeriet har oplyst, at alle voksenuddannelsesinstitutioner og vejledningscentre har fået tilsendt information om de kompetencer, soldater opnår gennem uddannelse i forsvaret. Brevene opfordrede uddannelsesinstitutioner og vejledningscentre til at være særligt opmærksomme på realkompetencerne hos tidligere udsendte, når veteraner søger uddannelse eller studievejledning.

Undervisningsministeriet har også sikret, at Ungdommens Uddannelsesvejledning tager kontakt til alle veteraner under 25 år, der ikke har gennemført eller i gang med en uddannelse og tilbyder vejledning, hvori veteranaspektet naturligt indgår.

Jeg vil nu gå videre til spørgsmålet om finansieringen af initiativerne.

Tiltag på veteranområdet bliver finansieret inden for de respektive ministeriers egne rammer.

Hovedparten af initiativerne i veteranpolitikken – og dermed også udgifterne – ligger ikke unaturligt inden for Forsvarsministeriets område.

Forsvarskommandoen har oplyst, at forswarets samlede årlige merudgifter forbundet med implementering vil beløbe sig til godt 30 mio. kr.

Initiativerne vil blive iværksat løbende i 2011. Merudgifterne i det første år vil beløbe sig til ca. 25 mio. kr., inklusiv engangsudgifter på ca. 5 mio. kr. i forbindelse med etablering af veterancenter, videncenter og veteransekretariat.

Afslutningsvis skal jeg gentage, at forsaret er i færd med at konsolidere og validere det grundlag, der er udarbejdet for initiativerne. Der kan derfor fortsat forekomme justeringer.